„PRZEGLĄD WSZECHPOLSKI".

„PRZEWODNIK HANDLOWO-GEOGRAFICZNY".

„LA CORRESPONDANCE POLONAISE".

Prospekt na rok 1896.

Przegląd Wszechpolski

dwutygodnik polityczny i społeczny.

Wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca.

Sam tytuł pisma mówi, jakie miejsce postanowiło ono zająć w prasie polskiej.

Rozdzieleni kordonami granicznymi, wtłoczeni w każdej dzielnicy w odmienne postacie bytu politycznego, otoczeni w każdej inną siecią interesów powszednich, miejscowych, nie wychylamy się przeważnie po za granice swojej prowincyi, pogrążając się w jej sprawach. O biegu spraw całego narodu, o życiu rodaków w innych dzielnicach dochodzi nas mniej wiadomości aniżeli o polityce zagranicznej, o sprawach narodów obcych. Pogląd nasz na życie polskie po za granicami państwa, którego jesteśmy poddanymi, raz wyrobiony pozostaje bez zmiany — tymczasem życie to rozwija się, postępuje i różnica pomiędzy istotnym stanem rzeczy a naszemi pojęciami o nim, ciągle wzrasta. Zatracamy z dniem każdym znajomość stosunków ogólno-polskich, rozumienie ogólno-narodowego rozwoju, a przez to ubożeje nasza myśl narodowa, odrywająca się coraz bardziej od rzeczywistości, traci siłę patryotyzm, zamieniający się u uczciwych nawet ludzi w pusty frazes.

Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest fakt, że nie posiadamy prasy ogólno-polskiej, że jej miejsce zajmuje wytworzona przez nasze położenie polityczne prasa dzielnicowa, że wreszcie najważniejsza z dzielnic, zabór rosyjski, tak jest skrępowany pod względem wolności słowa, iż prasa jego, pomimo wszelkich wysiłków, nie może być wyrazem opinii polskiej i informacye swoje nietylko o życiu ogólno-narodowem, ale nawet o miejscowem musi zamykać w nader szczupłych granicach.

W tych warunkach sama logika życia wskazuje potrzebę pisma ogólno-polskiego, poświęconego sprawom wszystkich części społeczeństwa naszego, nie wyłączając wychodztwa i kolonii, ze szczególnem uwzględnieniem rzeczy, mających znaczenie dla całego narodu. Takiem pismem postanowiliśmy uczynić **Przegląd wszechpolski** i uczyniliśmy, o ile nam środki na to pozwoliły.

Pismo nasze, rozpocząwszy swe istnienie w r. 1892 w postaci skromnego organu specyalnego, *Przeglądu emigracyjnego*, poświęconego sprawom wychodzwa i kolonizacyi, ulegało stopniowemu rozwojowi. Wywalczywszy kwestyi wychodźczej prawo obywatelstwa śród interesujących ogół nasz spraw społecznych, *Przegląd* rozszerzył swe zadania, starając się być łącznikiem między koloniami i ojczyzną, zapoznawać społeczeństwo w starym kraju ze sprawami wychodz-

twa i z drugiej strony, dostarczać wychodztwu wiadomości o najważniejszych sprawach ojczystych. W dniu 1 stycznia 1895 r. *Przegląd emigracyjny* przekształcił się na **Przegląd wszechpolski**.

Raz stanąwszy na tym gruncie ogólno-polskim, zaczęliśmy pismo rozwijać i doskonalić, ażeby jak najbardziej usprawiedliwiało swój tytuł, jak najlepiej odpowiadało podjętym zadaniom. Zrozumiawszy, iż pismo takie jest ogólno-narodową potrzebą, że informując o sprawach całej Polski, całej Polsce służyć będzie, rozszerzyliśmy je w połowie roku i przeznaczywszy dla spraw kolonialnych specyalny stały dodatek, główną część pisma, właściwy **Przegląd wszechpolski** poświęciliśmy sprawom politycznym i społecznym wszystkich dzielnic, starając się o możliwie równomierne ich uwzględnienie. Jak to zadanie pojęliśmy, świadczy poniżej przytoczona treść pisma w ciągu ostatniego półrocza.

Poczyniając od d. 15 lipca r. b. ukazały się w **Przeglądzie wszechpolskim** następujące większe artykuły: *Twórczość społeczna; Zabór rosyjski w prasie innych dzielnic: Ruch narodowy w koloniach amerykańskich; Przymierze francusko-rosyjskie i polacy; Rosyanie w Polsce; Rozwój polityczny Galicyi; Kwestya litewska; Wychodztwo do Rosyi; Stosunki polityczne na Górnym Śląsku; Wzrost Warszawy; Kilka słów o Kurlandyi; Rzut oka na stosunki Śląska austryackiego; Komisya kolonizacyjna i jej działalność w roku 1894; Koleje żelazne królestwa kongresowego; Sejm polski w Ameryce; Łączność wychodztwa z ojczyzną; Dziennikarstwo polskie: I. Galicya, II. Zabór pruski, III. Zabór rosyjski, IV. Uwagi ogólne; Ze studyów nad szkołą rosyjską w Polsce: I. Wychowanie fizyczne, II. Fizyognomie wychowawców, III. Kary i dozór, IV, Sprzeczności systemu, V. Nauczyciel, jako jednostka moralna; jego stosunek do ucznia, VI. Zasady moralne szkoły, VII. Nauczyciel jako siła umysłowa. System nauczania i jego wpływ na rozwój umysłowy ucznia.* Obok działu artykułów większych, rozbierających kwestye ogólno-polskie i zapoznających czytelnika z ważniejszymi czynnikami naszego życia narodowego, sprawom bieżącym poświęcono stałe rubryki: *Z całej Polski*, felieton, poruszający ważniejsze sprawy bieżące znaczenia ogólno-narodowego; *Z zaboru rosyjskiego* (obszerne korespondencye z Warszawy, Wilna, Łodzi, Lublina, Mińska litewskiego, z Ukrainy i t. d.); *Z zaboru pruskiego* (Poznań); Z *Galicyi* (Lwów, Kraków); *Życie kresowe* (korespondencye ze Śląska pruskiego i austryackiego); *Z wychodztwa i kolonii* (wiadomości o życiu polskim w Ameryce i na emigracyi w Europie); *Sprawy polskie na obczyźnie; Przegląd prasy polskiej; Przegląd prasy obcej* (w sprawach polskich); *Z obcego świata; Notatki bibliograficzne; Kronika bieżąca* (drobniejsze wiadomości z życia polskiego, które nie znalazły uwzględnienia w innych działach).

Pomimo tego rozszerzenia łamów pisma, okazały się one zaszczupłe dla zadań, które **Przegląd wszechpolski** sobie postawił. Skutkiem braku miejsca musieliśmy się ograniczyć prawie wyłącznie do zdawania sprawy z życia politycznego i kulturalno-narodowego, pomijając często pierwszorzędne zjawiska społeczne i milcząc prawie całkiem o ruchu umysłowym polskim, który może i powinien być oceniany ze stanowiska potrzeb ogólno-narodowych.

Chcąc braki te choć w skromnej postaci uzupełnić, a działy dotychczasowe traktować gruntowniej, pismo swoje znacznie rozszerzamy. Od 1 stycznia 1896 r. **Przegląd wszechpolski** zamiast dwóch będzie zawierał **trzy arkusze** druku (a wraz z dodatkami około **pięciu arkuszy**) w formacie niniejszego prospektu.

Numer uzupełniać będą stale dwa dodatki:

1) wychodzący od 15 lipca r. b dodatek ekonomiczny p. t. „*Przewodnik handlowo-geograficzny*“, objętości jednego arkusza druku, i

2) nowo założony dodatek polityczny w języku francuskiem p. t. „*La correspondance polonaise*“, objętości jednego lub półarkusza, stosownie do ilości materyału,

---

Rozszerzywszy łamy naszego pisma, powiększyliśmy jednocześnie grono jego współpracowników, kładąc szczególny nacisk na odpowiednie siły dziennikarskie z zaboru rosyjskiego, z dzielnicy, która, będąc największą i przedstawiając najtęższą siłę narodową, najmniej jest znana rodakom innych prowincyi. Zresztą dotychczasowa treść *Przeglądu* świadczy najlepiej o sumienności, z jaką staraliśmy się traktować stosunki tej części Polski, o której pisze się przeważnie z brakiem znajomości rzeczy i w najniewłaściwszym tonie.

Korzystając z większej ilości miejca, jaką będziemy rozporządzali od Nowego Roku, wszystkie dotychczasowe działy rozszerzymy, a nadto postaramy się zapełnić dające się czuć dotychczas braki. Z pomocą tych środków, jakimi rozporządzamy, będziemy usiłowali zrobić z **Przeglądu wszechpolskiego** swojego rodzaju obserwatoryum społeczne, kładąc szczególny nacisk na stronę informacyjną. W myśl tego **Przegląd wszechpolski** będzie uważał za najpierwsze swoje zadania:

a) skrzętne notowanie ważniejszych zjawisk życia polskiego w dziedzinie politycznej, kulturalno-narodowej i społecznej;

b) sumienne oświetlanie zdarzeń bieżących i ocenę stałych czynników naszego życia narodowego;

c) rozbiór życia umysłowego naszego społeczeństwa, wskazywanie dróg jego rozwoju i zboczeń, wywoływanych w niem przez nasze położenie polityczne.

Sądzimy, iż z takim programem pismo nasze zajmie bardzo ważne, a dotychczas opróżnione stanowisko w prasie polskiej, że będzie dostarczało zdrowego pokarmu naszej myśli narodowej, chroniąc ją od jałowości, że działając długo i konsekwentnie, przyczyni się do wykorzenienia wielu szkodliwych fałszów, jakie się w nasze życie zbiorowe wkradły.

Wobec tylu sił wrogich, dążących do rozdzielenia nas, do rozkawałkowania naszej duszy narodowej, chcemy z **Przeglądu wszechpolskiego** uczynić poważny łącznik moralny dla wszystkich dzielnic, ognisko, w którem by się myśl polska jednoczyła i nabierała mocy. W jedności bowiem leży nasza przyszłość.

Stały dodatek francuski do „Przeglądu wszechpolskiego“ p. t.

La correspondance polonaise.

Dodatek ten przeznaczony będzie do informowania cudzoziemców, a w pierwszym rzędzie prasy europejskiej o stosunkach polskich.

Żaden naród dzisiaj nie jest mniej od nas znany obcym, o żadnym nie zakorzeniło się za granicą tyle, co o nas, błędnych pojeć. Ku swemu usprawiedliwieniu możemy powiedzieć, że na wypaczenie sądu o nas w Europie ci, którym zależało na tem, wyłożyli bardzo wiele środków, musimy atoli przyznać, że my sami nic prawie nie robimy w celu zapoznania opinii europejskiej z naszemi sprawami, z naszem położeniem politycznem, z naszą pracą cywilizacyjną, która pomimo ciężkich warunków, w jakich żyjemy, odbywa się ciągle i daje nam prawo do wcale poczesnego miejsca w szeregu ludów. To zadanie informowania obcych o naszem życiu, prostowania błędnych pojęć o nas i t. d. postanowił podjąć **Przegląd wszechpolski** i w tym celu powstaje przy naszem piśmie dodatek w języku francuskim pod wyżej wymienionem tytułem.

Na treść tego dodatku złożą się:

a) artykuły oryginalne, polemiczne i informacyjne, o sprawach naszego życia, z rozmaitych jego dziedzin, o naszych stosunkach politycznych i społecznych, o przejawach naszej żywotności na polu pracy społecznej, ruchu umysłowego i t. d.;

b) sprawozdania z życia bieżącego polskiego ze szczególnem uwzględnieniem faktów, mających szersze znaczenie międzynarodowe.

c) krótkie streszczenia artykułów **Przeglądu wszechpolskiego,** w celu ułatwienia cudzoziemcom oryentowania się w jego treści i korzystania z niej w razie potrzeby.

Lwów d. 1 grudnia 1895 r.

Redakcya.

Warunki prenumeraty „Przeglądu Wszechpolskiego“

wraz z dodatkami

Przewodnikiem handlowo-geograficznym i La correspondance polonaise:

	rocznie	pół rocznie
W monarchii austryacko-węgierskiej	12 koron,	6 koron.
» cesarstwie niemieckiem	12 marek,	6 marek.
» Francyi, krajach unii łacińskiej, Brazylii i Argentynie	15 franków,	7 fr. 50 c.
» Anglii	12 szylingów,	6 szylingów.
» Stanach Zjednoczonych Ameryki północnej	3 dolary,	1 dol. 50 c.
» królestwie polskiem i cesarstwie rosyjskiem	10 rubli,	5 rubli.

Adres Redakcyi: **Lwów, ulica Mochnackiego (Garncarska), 12 (Lemberg, Austria).**

Redaktor i wydawca:
Dr. Wiktor Ungar.

W. A. SZYJKOWSKI-LWÓW.

Przegląd Wszechpolski

revue de la vie polonaise, politique, sociale et intellectuelle,

paraissant le 1-er et le 15 de chaque mois.

Le but de cette revue est de renseigner sur l'état actuel de la société polonaise dans toutes les provinces de l'ancien Royaume de Pologne et de servir comme lien moral pour toutes les parties de la nation démembrée.

«Przegląd wszechpolski» contient des articles sur les phénomènes les plus importants de la vie politique et sociale du pays, sur le mouvement intellectuel polonais études sur les facteurs généraux de la vie nationale polonaise dans les trois États qui avaient pris part jadis au démembrement du Royaume Enfin le but de la revue est de demontrer de la manière la plus impartiale possible les relations entre les Polonais et leurs voisins, les Russes et les Allemands, maîtres actuels dans les terres polonaises.

Le supplément économique de la revue s. t. *«Przewodnik handlowo-geograficzny* (Guide géographique commercial)» s'occuppe de l'émigration et de la colonisation, du commerce et de l'industrie polonaise

A partir du 1-er janvier 1896 chaque N-o du PRZEGLĄD WSZECHPOLSKI sera accompagné

par un supplément français s. t.

La Correspondance Polonaise

laquelle aura pour but de renseigner le public européen et en premier ordre la presse étrangère sur les conditions politiques et sociales de la Pologne (russe, prussienne et autrichienne), sur son mouvement intellectuel, de corriger les fausses opinions sur ce pays etc.

La Correspondance Polonaise contiendra des articles originaux sur les diverses questions concernant la vie polonaise, des nouvelles de Pologne, une revue de la presse, des comptes rendus etc., enfin un résumé de chaque N-o du *«Przegląd wszechpolski»*, pour faciliter l'orientation de contenu de la revue aux étrangers qui s'interessent aux affaires polonaises.

Prix de l' abonnement du „Przegląd Wszechpolski"

y compris deux suppléments: »Przew. handl.-geograficzny« et La Correspondance Polonaise.

	par an	par 6 mois
Pour la monarchie austro-hongroise — — — — — — — — —	12 couronnes,	6 cour.
» l' empire allemand — — — — — — — — — — —	12 mark,	6 mk.
» la France, les pays de l' union latine, le Brésil et l' Argentine — —	15 francs,	7 fr. 50 c.
» l' Angleterre — — — — — — — — — — — — —	12 shillings,	6 shill.
» les Etats-Unis de l' Am. d. N. — — — — — — — — —	3 dollars,	1 doll. 50 ct.

Adresse de la Redaction et de l' Administration:

12, rue Mochnacki à Lemberg (Galicie, Autriche).

le rédacteur

Dr. Wiktor Ungar.

A. CYBULSKI
POZNAŃ.
Księgarnia nakładowa, sortymentowa i eksportowa

poleca następujące wydawnictwa:

Bębenek dla grzecznej dziatwy mk. 1·50. — **Bławatek** 25 fen. — **Niezabudka** 25 fen. — **Pierwiosnek** 25 fen. — **Spioszek** 25 fen. — **Trzewiczek** 25 fen. — **Naszym pieszczotkom** 3 mk. — **Raj dziecięcy**, parawanik na grub. kartonie 1 50 mk. } Cudne, oryginalne i tanie książki z kolorow. obrazkami.

Aër. opowiadania i studya, 4·50 mk.

Andrejew, Skazaniec, pow. rosyjka, 60 fen.

Chociszewski, Czarodziejska lampa w afryk. jaskini, 25 fen.
— Humorysta polski, 16 ilustr., 50 fen.
— Wesoły czarodziej, 12 ilustr. 40 fen., opr. 60 fen.
— Powieści i podania ludowe, 18 ilustr., 80 fen., opr. w czerw. płótno, 1·20 mk., suto wyzłacane 1·50 mk.

Chwalibor, Ofiara Żmudzina z 1831 r., 60 fen., opr. 75 fen.

Dziryt, Inne czasy — inni ludzie, 60 fen. }
— Przed laty, 60 fen. } Opowiadania z dziejów ojczyst.
— Na bruku, 60 fen. }
— Z poddasza, 60 fen. } Obrazki z życia miejskiego.

Nr. 1 i 2 razem oprawne i także Nr. 3 i 4 oprawne razem w pięknej czerwonej okładce płóciennej 1·60 mk.

Elementarz Polski Poznański, t. zw. „z Aniołkiem“, *najlepszy i najtańszy,* z 43 ilustr. na wyśmienitym papierze, opr. tylko 30 fen.

Józef, młody jeniec tatarski, 30 fen., opr. 45 fen.

Kabała, czyli sztuka wróżenia kropkami, 15 fen.

Mieczysław z Poznania. Ofiara krwi polskiej w obronie chrześciaństwa, 40 fen , opr. 55 fen.

Nehring. Studya literackie, 6 mk.

Rymarkiewicz, J. Kochanowskiego Pieśń Świętojańska o Sobótce, 4·50 mk.

Rzecz o lichwie. Podręcznik niezbędny dla rolników, kupców i przemysłowców, 20 fen.

Wielkopolanka. Dzieje narodu polskiego dla ludu i młodzieży. 133 str. 50 fen., opr. 65 fen.

Zwoliki. Mała gramatyka języka polskiego we wzorach i przykładach, opr 40 fen.

Na składzie w znaczniejszych księgarniach! Gdzie niema, żądać wprost od nakładcy. Adres jak wyżej!

Obfite katalogi z wszelkich gałęzi literatury na żądanie darmo i franco. — Specyalność: Dostawa dla Bibliotek, Towarzystw i t. p. pod dogodnemi warunkami. Osoby poza obrębem państwa pruskiego mieszkające, zechcą dołączyć do każdego zamówienia należytość (10 fen. = 6 ct.) lub też upoważnienie do ściągnięcia należytości przez zaliczkę pocztową.

Kantor wymiany

c. k. uprzyw. galic. akcyjn.

Banku hipotecznego

kupuje i sprzedaje

wszystkie efekta i monety po kursie dziennym najdokładniejszym, nie licząc żadnej prowizyi.

Jako dobrą i pewną lokacyę poleca:

4½ prc. listy hipoteczne,
5 prc. listy hipoteczne premiowane,
5 prc. listy hipoteczne bez premii,
4½ prc. listy Tow. kredytowego ziemskiego,
4½ prc. listy Banku krajowego,
4½ prc. pożyczkę krajową galicyjską,
4 prc. pożyczkę propinacyjną galicyjską,
5 prc. pożyczkę propinacyjną bukowińską,
4½ prc. pożyczkę węgierskiej kolei państw.,
4½ prc. pożyczkę propinacyjną węgierską,
4 prc. węgierskie obligacye indemnizacyjne,

które to papiery Kantor wymiany Banku hipotecznego zawsze nabywa i sprzedaje.

po cenach najkorzystniejszych.

UWAGA: Kantor wymiany Banku hipotecznego przyjmuje od P. T. kupujących wszelkie wylosowane a już płatne miejscowe papiery wartościowe, tudzież zapadłe kupony za gotówkę, bez wszelkiego potrącenia, zaś zamiejscowe, jedynie za potrąceniem rzeczywistych kosztów. Do efektów, u których wyczerpały się kupony, dostarcza nowych arkuszy kuponowych za zwrotem kosztów, które sam ponosi.

F. MISSLER
JENERALNY EKSPEDYENT OKRĘTOWY

Bremen, Bahnhofstrasse 30.

wysyła pasażerów do Ameryki.

F. MISSLER
DOM BANKOWY

New York 106, West Street

wysyła pasażerów do Europy, załatwia szybko bezpiecznie i tanio wypłaty pieniężne w Galicyi, w Królestwie, Poznańskiem i t. p.

Karty jazdy do północnej Ameryki

dostarcza

NASM

NIDERLANDZKO-AMERYKAŃSKIE TOWARZYSTWO ŻEGLUGI PAROWEJ.

I Kolowratring 9,
IV Weyringergasse 7 a } **WIEDEŃ**
Prins Henrikkade 10, ROTTERDAM
Broadway 39, NOWY YORK.

Informacye bezpłatnie.

Sz. Rodakom na obczyźnie udzielam wszelkich wyjaśnień w sprawie zakładania czytelń; zarazem dostarczam książki, mapy Polski, obrazy historyczne, portrety znakomitych osób naszych, pamiątki narodowe i t. d. Zgłoszenia pod adresem: Bohdan Janowski — proszę nadsyłać do Redakcyi „Przeglądu Wszechpolskiego“.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor **Dr. Wiktor Ungar.**
Z drukarni W. A. Szyjkowskiego, ulica Kopernika l. 5 we Lwowie. — Nr. telefonu 117.